

RAPORT

z wykonania „Programu Ochrony Środowiska
Miasta Ostrołęki na lata 2004 – 2012”

Opracowali:

Zespół pracowników Wydziału
Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska
UM Ostrołęki pod przewodnictwem
Elżbiety Godlewskiej – Dyrektora Wydziału

Ostrołęka, czerwiec 2007 roku

Spis treści:

1. Wprowadzenie.
2. Cel opracowania raportu.
3. Metodyka sporządzania raportu.
4. Realizacja zadań ujętych w programie.
  - 4.1. Zadania własne inwestycyjne.
  - 4.2. Zadania własne nieinwestycyjne.
  - 4.3. Zadania koordynowane.
5. Podsumowanie .
6. Wnioski.

1. Wprowadzenie

„Program Ochrony Środowiska Miasta Ostrołęki na lata 2004-2012” został opracowany na przełomie lat 2003 i 2004 przez Jarosława Danowskiego reprezentującego zespół autorki.

Podstawą opracowania była umowa zawarta w dniu 23 października 2003 roku z autorem wyłonionym w wyniku procedury przetargowej zgodnej z wymaganiami ustawy o zamówieniach publicznych.

Obowiązek sporządzenia programu przez Miasto Ostrołękę spoczywał na władzach z racji obowiązków wynikających z art. 17 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Tekst jednolity: Dz.U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902, z późniejszymi zmianami).

Projekt opracowania został poddany konsultacjom społecznym, a następnie skierowany pod obrady Rady Miasta Ostrołęki, która w dniu 1 kwietnia 2005 roku podjęła uchwałę nr 343/XXXIV/2005 w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska Miasta Ostrołęki na lata 2004-2012”.

Powyższa uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego Nr 116 z dnia 22 maja 2005 roku pod pozycją 3433 i po 14 dniach, czyli 5 czerwca 2005r. stała się obowiązującym aktem prawnym.

2. Cel opracowania raportu.

Art. 18 ust.2 ustawy – Prawo ochrony środowiska mówi, że z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

Z kolei art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 175, poz. 1458) daje wskazówkę, że pierwszy raport z wykonania programu ochrony środowiska (wojewódzkiego, powiatowego i gminnego) obejmuje okres od dnia uchwalenia programu do dnia 31 grudnia 2006r.

Z powyższego wynika, że celem opracowania raportu jest wywiązanie się z obowiązków nałożonych na jednostki samorządu terytorialnego przez ustawodawcę, czyli przedłożenie go Radzie Miasta Ostrołęki

3. Metodyka sporządzania raportu

Raport z wykonania „Program Ochrony Środowiska Miasta Ostrołęki na lata 2004-2012” powinien uwzględniać zasady jego realizacji opisane w rozdziale IX pt. pt. „Monitoring programu”

W rozdziale opisane są mierniki stanu wyjściowego, w których porównuje się Ostrołękę z innymi powiatami grodzkimi województwa mazowieckiego oraz mierniki oceny realizacji programu wynikające z „II Polityki ekologicznej państwa”. Są to mierniki o bardzo dużym stopniu uogólnienia i możliwe do określenia po dłuższym okresie czasu niż ten, który minął od dnia uchwalenia ostrołęckiego programu. Ponadto w chwili obecnej zarówno Główny Urząd Statystyczny jak i Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie nie opublikowały jeszcze danych statystycznych i danych o stanie środowiska naturalnego za rok 2006.

Kierując się powyższymi okolicznościami skoncentrowano się na próbie oceny stopnia realizacji programu polegającej na opisie wskaźnika bezpośredniego, czyli uzyskanych efektów rzeczowych i wysokości poniesionych nakładów finansowych na zadania realizowane w naszym mieście. Wprawdzie przepisy mówią o okresie sprawozdawczym poczynając od daty uchwalenia programu, ale biorąc pod uwagę moment przystąpienia do sporządzania programu i czas obowiązywania w latach 2004 – 2012 w niniejszym opracowaniu jako okres sprawozdawczy przyjęto lata 2004-2006 z myślą, że następne raporty będą już opracowywane w cyklu dwuletnim.

Zadania ujęte w ostrołęckim programie ochrony środowiska dzielą się na:

- zadania własne inwestycyjne,
- zadania własne nieinwestycyjne,
- zadania koordynowane.

W celu zdobycia niezbędnych informacji o realizacji tych zadań zwrócono się pismem znak: GKOŚ.7610-4/07 z dnia 2007-03-07 do wszystkich zainteresowanych jednostek miejskich, zakładów produkcyjnych i właściwych wydziałów Urzędu Miasta Ostrołęki z prośbą o złożenie stosownych informacji i takie też informacje otrzymano zgodnie z terminem tj. do 28 marca 2007 roku.

4. Realizacja zadań ujętych w programie.

4.1. Zadania własne inwestycyjne.

Zgodnie z tabelą nr 25 „Programu Ochrony Środowiska Miasta Ostrołęki na lata 2004 – 2012” przewidziano realizację następujących zadań własnych inwestycyjnych w latach 2004- 2006 (i dalszych):

1. Modernizacja i rozbudowa systemu odbioru ścieków w Ostrołęce i gminach sąsiednich;
2. Budowa i modernizacja wałów przeciwpowodziowych w Ostrołęce;
3. Zakup autobusów spełniających normy ekologiczne EURO 2;
4. Budowa sortowni odpadów
5. Budowa obwodnicy;
6. Przebudowa drogi krajowej nr 61;
7. Wymiana pokryć dachowych.

Wykonanie tych zadań przedstawia się następująco:

ad 1. Do końca 2006 roku opracowano dokumentację techniczną projektu i złożono wniosek do Komisji Europejskiej o dofinansowanie modernizacji oczyszczalni i rozbudowy systemu ścieków z Funduszu Spójności.

Zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej realizacja projektu przewidziana jest do roku 2010. Całkowity koszt wyniesie 27 307 000 euro, koszty kwalifikowane wyniosą 26 612 000 euro, stopa pomocy osiągnie wysokość 71,5% co daje kwotę 19 027 580 euro.

Celem projektu będzie ograniczenie zrzutu ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do Narwi, a także zlikwidowanie uciążliwości zapachowej oczyszczalni ścieków „Chemiczna”, likwidacja oczyszczalni ścieków „Leśna”, likwidacja nieszczelnych zbiorników na ścieki komunalne.

ad 2. W okresie objętym raportem nie realizowano prac związanych z budową lub modernizacją obwałowań przeciwpowodziowych w naszym mieście. Zadanie to zostało przesunięte na lata późniejsze.

ad 3. W ramach realizacji zadania zakupiono w latach 2004 – 2006 cztery autobusy ekologiczne EURO 3, co pozwoliło na zastąpienie części starych autobusów na nowoczesne,

spełniające normy ochrony środowiska. Są to ponadto autobusy nowocześniejsze niż planowano w programie ochrony środowiska (EURO 2). Cel programu został osiągnięty.

ad 4. Budowa sortowni odpadów planowana była na lata 2004 – 2006. Po wykonaniu (w założonym terminie) dokumentacji technicznej ogłoszono w roku 2004 przetarg mający na celu wyłonienie wykonawcy. Po otwarciu ofert okazało się, że nawet najtańsza oferta znacząco przekroczyła poziom kosztów przewidziany wstępnie przez miasto. Wobec powyższego przetarg został unieważniony i do końca 2006 roku żadnych prac technicznych nad tym zadaniem nie prowadzono. Zapewniono natomiast środki zewnętrzne w wysokości 21,5 mln zł z funduszy unijnych będących w dyspozycji Marszałka Województwa Mazowieckiego, co pozwala żywić nadzieję na podjęcie realizacji budowy sortowni odpadów komunalnych i towarzyszącej jej kompostowni. Sprawy związane z budową sortowni są szczegółowo opisane w sprawozdaniu z realizacji „Planu Gospodarki Odpadami dla miasta Ostrołęki na lata 2004 – 2015”.

ad 5. W latach 2005 – 2006 została inwestycja zrealizowana w całości. W ramach przedsięwzięcia zrealizowano:

- 5,057 km jezdni przedzielonej pasem zieleni i o dwóch pasach ruchu w każdym kierunku,
- 5 rond,
- ok. 10 km chodników dla pieszych wykonanych z szarego polbruku (po jednym chodnik z każdej strony obwodnicy),
- 5,057 km ścieżki rowerowej o nawierzchni z czerwonego polbruku.

Powyższą inwestycję wykonała firma austriacka TERA ASDAG, która była generalnym wykonawcą zatrudniającym miejscowych podwykonawców.

Inwestycja kosztowała 17,558 mln złotych, z czego część była finansowana ze środków unijnych (ZPORR). Tym samym osiągnięty został cel projektu polegający na poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego, skróceniu czasów przejazdu oraz budowie ścieżek rowerowych.

ad 6. Modernizacja drogi krajowej nr 61 odbyła się w latach 2004- 2006 na dwóch odcinkach.

Pierwszym z nich był odcinek od ul. 22 Lipca do ul. Witosa, na którym dokończono modernizację rozpoczętą w latach wcześniejszych. W rozpatrywanym okresie prace trwały w

latach 2004-2005 i polegały na poszerzeniu jezdni oraz przebudowie skrzyżowania trasy z ul. Witosa i ul. Podchorążych.

Koszt wykonania robót na tym odcinku wyniósł ok. 1 mln złotych.

Drugim odcinkiem był odcinek o długości ok. 0,6 km od ul. Energetycznej do granic miasta, w całości mieszczący się w ramach ul. Łomżyńskiej. Modernizacja polegała na przebudowie jezdni, poszerzeniu jej i wykonaniu nowych chodników z polbruk. Inwestycja została wykonana w roku 2006 za kwotę 1,4 mln złotych z czego 0,7 mln zł pochodziło z budżetu miasta, a 0,7 mln zł z budżetu centralnego.

Budowa odcinków drogi krajowej nr 61 pozwoliła na częściową realizację celów projektu, którymi były: poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, skrócenie czasów przejazdu, budowa ścieżek rowerowych (tego celu nie osiągnięto). Należy jednak pamiętać, że zadanie przebudowy tej drogi jest zadaniem, które będzie kontynuowane w latach następnych i cele ostateczne projektu zostaną osiągnięte.

ad.7. Wymiana pokryć dachowych z eternitu na inne dotyczyła w latach 2004 – 2006 pokryć na budynkach komunalnych i budynkach wspólnot mieszkaniowych. Środki na realizację zadania pochodziły z gminnego funduszu ochrony środowiska i były przydzielane corocznie w drodze stosownej uchwały Rady Miasta Ostrołęki.

W ciągu trzech lat wymieniono pokrycia dachowe na 11 budynkach: dwóch stanowiących własność miasta i dziewięciu budynkach wspólnot mieszkaniowych. Prace te pochłonięły łącznie 560.618 zł, a w poszczególnych latach wydatki kształtowały się następująco:

- rok 2004 – 188.975
- rok 2005 – 166.983
- rok 2006 – 204.660

Poniesione nakłady pozwoliły na osiągnięcie efektu ekologicznego w postaci utylizacji 120,42 ton eternitu falistego przekazanego na składowiska odpadów niebezpiecznych. W poszczególnych latach ilość usuniętego eternitu przedstawia się następująco:

- rok 2004 – 50,3t
- rok 2005 – 20,9 t
- rok 2006 – 49,22 t

Wobec powyższego cel projektu jakim była likwidacja materiałów pokryciowych (płyt azbestowocementowych) został osiągnięty w zamierzonej wielkości.

4.2. Zadania własne nieinwestycyjne.

Zgodnie z tabelą nr 26 „Programu Ochrony Środowiska Miasta Ostrołęki na lata 2004 – 2012” przewidziano realizację następujących zadań własnych nieinwestycyjnych w latach 2004 – 2006 (i w latach późniejszych):

1. Ochrona przestrzeni w planie zagospodarowania.
2. Planowanie przestrzenne.
3. Ewidencja kopalin na terenie miasta.
4. Ochrona naturalnych terenów retencji wody.
5. Inwentaryzacja zasobów biomasy pod względem ich wykorzystania jako potencjalnego źródła energii.
6. Wspomaganie prowadzonej edukacji ekologicznej przez organizacje pozarządowe i grupy obywatelskie.
7. Racjonalizacja użytkowania zasobów.
8. Propagowanie działań proekologicznych
9. Promocja działań proekologicznych.
10. Nadzór nad decyzjami ustanowienia stref ochronnych ujęć wody.
11. Umieszczanie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego granic obszarów udokumentowanych potencjalnych złóż kopalin.
12. Opracowanie programu optymalizacji wykorzystania istniejących oczyszczalni ścieków z uwzględnieniem programu rozwoju sieci kanalizacji sanitarnej.
13. Zrównoważony rozwój.
14. Wspomaganie działań skierowanych do dzieci i młodzieży.
15. Dokonanie inwentaryzacji i doprowadzenie do likwidacji nieczynnych i nienadających się do eksploatacji studni wierconych i kopanych.
16. Zalesianie gruntów o znaczeniu marginalnym dla produkcji rolniczej.
17. Wdrożenie programu wspomaganie zarządzania przestrzenią w dziedzinie ochrony środowiska.

Wykonanie tych zadań przedstawia się następująco:

ad1. oczekiwany efektem tego działania jest harmonizacja opracowywanych planów i studiów poprzez wprowadzanie do planów zagospodarowania przestrzennego miasta zapisów określających sposoby użytkowania cennych elementów przyrodniczych i krajobrazowych (w szczególności torfowisk, drobnych zbiorników wodnych, tarasów zalewowych, stref brzegowych rzek i strumieni).

Do końca 2006 roku powierzchnia Ostrołęki objęta planami zagospodarowania przestrzennego osiągnęła 45% obszaru miasta. W chwili obecnej obowiązują następujące plany:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego rejonu „Śródmieście Płn- 11 Listopada”,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części miasta Ostrołęki – rejon „Bemowo”,
- zmiany w miejscowym ogólnym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Ostrołęki w zakresie jednostek strukturalnych : B1 I, B1 II i B3 II (część północna) rejon „Wojciechowice”,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu „Bohaterów Westerplatte – Zachód” w Ostrołęce,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego rejon: „Wyspiańskiego” w Ostrołęce.

W trakcie opracowania są następujące projekty planów:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla rejonu „Kaczyny” w Ostrołęce,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego rejonu „Ławska”.

W obowiązujących, jak też projektowanych planach zagospodarowania zostały zawarte zapisy ustalające ochronę szaty roślinnej o walorach przyrodniczo – krajobrazowych oraz zachowujące istniejące ciekі wodne i zapewniające ochronę naturalnych zbiorników retencyjnych.

Tym samym cel zadania został osiągnięty.

Ad 2. Celem zadania jest również harmonizacja opracowanych planów i studiów poprzez wprowadzenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego granic obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin.

Z informacji uzyskanych od Wydziału Architektury i Budownictwa Urzędu Miasta Ostrołęki wynika, że w obowiązujących i projektowanych planach zagospodarowania przestrzennego nie występują udokumentowane i potencjalne obszary złóż kopalin.

Ad 3. Oczekiwanym efektem realizacji zadania jest harmonizacja planów i studiów poprzez opracowanie perspektywicznego programu eksploatacji kopalin i rekultywacji terenów poeksploatacyjnych z uwzględnieniem prognozy skutków wydobycia kopalin dla przyrody i środowiska.

Na terenie miasta nie prowadzi się eksploatacji kopalni ani też nie ma terenów poeksploatacyjnych wymagających rekultywacji.

ad 4. Realizacja tego zadania ma również przynieść efekt w postaci harmonizacji opracowywanych planów i studiów. Zostanie on osiągnięty poprzez zapewnienie ochrony naturalnych zbiorników retencyjnych, takich jak tereny podmokłe i nieuregulowane ciekł wodne poprzez umieszczenie odpowiednich zapisów w planie zagospodarowania przestrzennego.

W opracowywanych i projektowanych planach zagospodarowania przestrzennego terenów miasta Ostrołki takie zapisy się znajdują i będą się znajdować.

Cel zadania należy więc uznać za osiągnięty.

ad 5. Efektem osiągniętym po realizacji zadania powinno być zagospodarowanie dostępnych odnawialnych surowców energetycznych poprzez ich oszacowanie.

Zapis tej treści w programie ochrony środowiska został umieszczony w wyniku uwzględnienia zamierzeń Zespołu Elektrowni „Ostrołęka” S.A., który planował wykorzystanie drewna wierzbowego jako dodatku do paliwa energetycznego.

Do chwili obecnej trwają w ZEO S.A. prace nad wdrożeniem stosownej instalacji (szerzej opisany w pktcie 4.3. ppkt 15 niniejszego opracowania). W praktyce okazało się, że na terenie Ostrołki nie będzie się prowadzić plantacji drzew wierzbowych jako źródła biomasy.

ad 7. Celem zadania jest doskonalenie form edukacji poprzez propagowanie umiarkowanego użytkowania zasobów naturalnych zgodnie z zasobami trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz kształtowanie proekologicznych wzorców konsumpcji w gospodarstwach domowych.

Zasada zrównoważonego rozwoju jest przestrzegana przez miasto w trakcie opracowywania dokumentów o znaczeniu strategicznym, a przede wszystkim „Wieloletniego Planu Inwestycyjnego” oraz „Strategii Rozwoju Miasta 2000-2010” Powyższe dokumenty są udostępnione wszystkim mieszkańcom miasta w Biuletynie Informacji Publicznej miasta Ostrołki.

Natomiast kształtowanie proekologicznych wzorców konsumpcji w gospodarstwach domowych ma charakter ciągły i polega na eksponowaniu takich postaw w audycjach radiowych i artykułach prasowych. Zachęca się w nich mieszkańców do oszczędnego zużywania uzdatnionej wody pitnej, wielokrotnego używania toreb na zakupy zamiast plastikowych jednorazówek, segregowania odpadów, kupowania energooszczędnego sprzętu gospodarstwa domowego, wyłączanie zbędnego oświetlenia, kupowania żywności w

większych opakowaniach a napojów w opakowaniach wielokrotnego użytku, wyrzucania odpadów niebezpiecznych (w tym lekarstw) do specjalnych pojemników itp.

Należy przyjąć, że cel zadania jest osiągnięty.

ad.8. Oczekiwanym efektem osiągniętym w wyniku realizacji tego zadania jest również doskonalenie form edukacji poprzez wspomaganie działań informacyjno- edukacyjnych oraz wspieranie imprez o znaczeniu lokalnym.

Działania informacyjno- edukacyjne były w latach 2004-2006 realizowane przede wszystkim za pośrednictwem mediów czyli radia i prasy. Miasto zawarło umowy z Radiem OKO i Radiem Nadzieja oraz współpracowało z "Tygodnikiem Ostrołęckim", „Rozmaitościami Ostrołęckimi” i „Gazetą Współczesną”. W rozgłoszeniach radiowych ukazywały się cykliczne audycje o tematyce ekologicznej natomiast w prasie artykuły okazjonalne. Bardzo aktywna była współpraca ze szkołami ostrołęckimi oraz z samorządami osiedlowymi. Szczególnie istotna jest tu właśnie współpraca ze szkołami, gdyż poprzez młodzież można wpływać na kształtowanie postaw proekologicznych u starszych członków rodzin. Bardzo aktywny był udział młodzieży w corocznych „Akcjach Sprzątania Świata”. Szczegółowe działania wspólnie podejmowane ze środowiskiem szkolnym zostaną opisane w punkcie 14.

Natomiast wspieranie imprez o znaczeniu lokalnym miało miejsce w roku 2006 i dotyczyło imprez organizowanych przez Zarządy Osiedli.

I tak:

- 1) w dniu 3 czerwca 2006r. podczas festynu Osiedla „Leśne” przeprowadzony został konkurs plastyczny pod hasłem „Przyroda w zgodzie z człowiekiem” w kategoriach:
  - „czystość swojej posesji w oczach dzieci”,
  - segregacja odpadów w oczach dzieci”,
  - zielone osiedle w wyobraźni dzieci naszego osiedla”.
- 2) w pierwszych dniach września 2006 roku Zarząd Osiedla Łazek” podczas festynu osiedlowego zorganizowany został konkurs plastyczny pod hasłem „Dbajmy o nasze osiedle – szkody wynikające ze spalania śmieci i zaśmiecania lasó”, który był przeprowadzony w dwóch kategoriach wiekowych (do 10 lat i młodzież).

Imprezy tego typu będą kontynuowane w latach następnych. Można więc uznać, że zadanie zostało zrealizowane.

ad 9. Realizacja zadania ma na celu doskonalenie form edukacji poprzez upowszechnianie informacji w podejmowanych akcjach, kampaniach i działaniach na rzecz aktywnej ochrony środowiska.

Zagadnienia związane z realizacją tego zadania zostały opisane w pkt 7 i 8, a także będą wpisane niżej w pkt 14.

Wobec powyższego należy uznać, że zadanie zostało zrealizowane.

ad 10. Realizacja zadania powinna prowadzić do osiągnięcia celu jakim jest prowadzenie nadzoru nad przestrzeganiem wydanych decyzji dotyczących ustanowienia stref ochronnych ujęć wody.

W latach 2004 – 2006 w Ostrołęce nie wydawano decyzji z tego zakresu.

Należy jednak nadmienić, że zgodnie z art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Tekst jednolity: Dz.U. z 2005r. 239, poz. 2019 z późniejszymi zmianami) strefy ochronne ustanawia się na wniosek i koszt właściciela ujęcia wody. Wniosek powinien z kolei zawierać szereg dokumentacji, których wykonanie również pociąga za sobą znaczne nakłady finansowe. Można więc przypuszczać, że te uwarunkowania zniechęciły właścicieli ujęć (tych, które nie mają ustanowionych stref ochronnych) do ubiegania się o uzyskanie stosownych decyzji.

Zadanie nie zostało zrealizowane ale (jak wynika z powyższego) z przyczyn niezależnych od Urzędu Miasta Ostrołęki.

ad.11. Na terenie Ostrołęki nie występują udokumentowane potencjalne złoża kopalin więc plany zagospodarowania przestrzennego naszego miasta ich nie uwzględniają.

ad. 12. Celem programu optymalizacji wykorzystania istniejących oczyszczalni ścieków jest racjonalne wykorzystanie dostępnych zasobów. Działania związane z realizacją programu będą miały miejsce w latach 2007-2010 kiedy to zostanie przebudowana kanalizacja sanitarna na prawym brzegu Narwi. W pozostałych częściach miasta Ostrołęckie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. wykazuje sukcesywnie inwestycje za środki własne (rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej). Obecnie np. budowana jest kanalizacja sanitarna w ulicy Goworowskiej.

Program optymalizacji jest więc realizowany od roku 2004, ale jego znaczące efekty będą miały miejsce po roku 2007.

ad 13 Oczekiwany efekt po realizacji zadania jest wzrost świadomości ekologicznej, do czego ma doprowadzić propagowanie modelu trwałego i zrównoważonego rozwoju.

Jak wspomniano powyżej w pkt 7 we wszystkich przedsięwzięciach planistycznych o znaczeniu strategicznym jest uwzględniana zasada zrównoważonego rozwoju, a obowiązujące w naszym mieście dokumenty są upubliczniane poprzez Internet oraz środki masowego przekazu.

Zadanie można uznać za zrealizowane.

ad.14. Wzrost świadomości ekologicznej powinien również zostać osiągnięty jako efekt wspierania szkolnych kół zainteresowań, konkursów ekologicznych, „ekologizacji” obiektów dydaktycznych i otoczenia szkół.

Podstawą do realizacji zadań określonych jako „wspomaganie działań skierowanych do dzieci i młodzieży jest „Program edukacji ekologicznej społeczeństwa Ostrołęki ze szczególnym uwzględnieniem selektywnej zbiórki odpadów” stanowiący załącznik do uchwały Nr 109/XVI/2003 Rady Miejskiej w Ostrołęce z dnia 3 grudnia 2003 roku.

W roku 2004 podjęto następujące działania związane z realizacją uchwały:

- wystosowano pismo do wszystkich ostrołęckich szkół informujące o uchwale RM, w którym zaapelowano o zaangażowanie się w realizację programu, a także poinformowano o zamiarze przeprowadzenia konkursu na zbiórkę baterii w szkołach,
- w lutym tego roku przesłano do szkół ww. „Program edukacji ekologicznej społeczeństwa Ostrołęki ze szczególnym uwzględnieniem selektywnej zbiórki odpadów”,
- przeprowadzono konkurs zbierania baterii w szkołach, którego efektem było zebranie 1125 kg różnych rodzajów baterii,
- odbył się Międzyszkolny Konkurs Ekologiczny w szkole Podstawowej Nr 1,
- przeprowadzono „II Gimnazjadę Ekologiczną” pod hasłem „Lasy – zielone bogactwo Ziemi” w Gimnazjum Nr 4,
- zorganizowano konkurs pn. „Największa zbiórka surowców wtórnych” w Zespole Szkół Zawodowych Nr 2,
- przeprowadzono konkurs plastyczny pn. „Z ekologią na ty” w Specjalnym Ośrodku Szkolno- Wychowawczym,
- przeprowadzono szereg działań w zakresie edukacji ekologicznej wspólnie ze „Szkołą Promocji Zdrowia” działającej przy II Liceum Ogólnokształcącym z których najważniejsze to: apel pod hasłem „Spalanie śmieci – nie! Segregacja – tak! Wykłady

na temat ekologii, konkursy na najciekawsze hasło, plakat, wiersz, piosenkę, wywiad, scenkę tematyczną oraz heppening ekologiczny,

- wykonano w Szkole Podstawowej nr 6 ulotkę z informacjami o zasadach selektywnej zbiórki odpadów.

W roku 2005 zrealizowano:

- konkurs zbierania baterii w szkołach, którego efektem było zebranie 1371 kg różnego rodzaju baterii,
- „III Gimnazjadę Ekologiczną” w Zespole Szkół Nr 4 pod hasłem „Powietrze – zagrożenia i ochrona”,
- konkurs zbiórki makulatury pn. „Polowanie na papier”,
- konkurs wiedzy ekologicznej dla uczniów gimnazjum,
- konkurs plastyczny na plakat propagujący zagrożenie i ochronę powietrza,
- konkurs piosenki ekologicznej dla szkół podstawowych i gimnazjów,
- konkurs pn. „Największa zbiórka surowców wtórnych, którego organizatorem był Ośrodek Edukacji Ekologicznej przy Zespole Szkół Zawodowych nr 2,
- ulotkę edukacyjną pn. „Miasto Ostrołęka z ekologią na co dzień”.

W roku 2006 natomiast zrealizowano:

- konkurs zbierania baterii w szkołach, którego efektem było zebranie 1002 kg różnego rodzaju baterii,
- „IV Gimnazjadę Ekologiczną” pod hasłem „Woda – źródłem życia” w Zespole Szkół nr 4,
- zbiórke makulatury pn. „Polowanie na papier”,
- konkurs wiedzy ekologicznej,
- konkurs plastyczny,
- konkurs pn. „ Największa zbiórka surowców wtórnych” zorganizowany przez OEE przy ZSZ nr 2,
- konkurs pn. „Dokąd z tym śmieciem” w Szkole Podstawowej Nr 2,
- warsztaty ekologiczne pod hasłem „Kroczymy ścieżką ekologiczną”, w których uczestniczyli uczniowie Zespołu Szkół nr 5,
- konkurs pod hasłem „Zostań Eko-Dziobakiem” w I Liceum Ogólnokształcącym.

Powyższe zadania były wspierane ze środków gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Przykładowo w roku 2006 na edukację ekologiczną wydatkowano ogółem ok. 80 tys. zł.

Zadanie zostało więc zrealizowane w całości.

Ad.15. Realizacja tego zadania ma w efekcie ograniczyć skażenia wód wglębnych. Cel powinien zostać osiągnięty przez inwentaryzację i likwidację nieczynnych studni głębinowych.

Na terenie Ostrołęki zlikwidowano w latach 2004 – 2006 następujące studnie głębinowe:

- studnia nr 2,
- studnia nr 1b,
- studnia nr 3a,

będące własnością PKP S.A. i zlokalizowane przy ul. Żeromskiego 19 na terenie spółki (prace zrealizowano w 2004r.).

Ponadto w roku 2006 wydano decyzję na likwidację otworu studni głębinowej przy ul. Padlewskiego będącej własnością Ostrołęckiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i kanalizacji Sp. z o.o. Prace likwidacyjne powinny być wykonane do 31 maja 2007 roku. Przyczyną likwidacji studni jest jej zużywanie się techniczne oraz podłączenie budynków do sieci wodociągowej.

Zadanie zostało więc wykonane.

ad.16. Na terenie miasta nie zalesiano gruntów o znaczeniu marginalnym dla produkcji rolniczej w latach 2004 –2006. Z praktyki wiadomo, że właściciele gruntów działają raczej w kierunku przeciwnym, chcąc przekwalifikować grunty leśne na inne funkcje, a zwłaszcza budowlane. Wynika to po prostu ze specyfiki miejskiej Ostrołęki.

Wobec powyższego trudno jest przedmiotowe zadanie uznać za niezrealizowane. Należy raczej zastanowić się w latach następnych, czy powinno być ono umieszczone w programie ochrony środowiska.

Ad 17. W Ostrołęce do chwili obecnej nie przystąpiono do wdrażania programu do wspomagania zarządzania przestrzenią w dziedzinie ochrony środowiska.

4.3. Zadania koordynowane.

Zgodnie z tabelą nr 28 „Programu Ochrony Środowiska Miasta Ostrołęki na lata 2004-2012” przewidziano realizację następujących zadań inwestycyjnych na terenie miasta w latach 2004 –2006:

1. Rozbudowa oczyszczalni ścieków przez Stora Enso Poland S.A.

Rozbudowa oczyszczalni ścieków przez Stora Enso Poland S.A. została wstrzymana. Z informacji uzyskanej od firmy wynika, że główną przyczyną takiego stanu rzeczy były zmiany własnościowe w Spółce. Nowy właściciel Stora Enso, będący jednym z największych koncernów celulozowo-papierniczych musiał rozpoznać uwarunkowania rynkowe i dokonuje analizy techniczno – ekonomicznej przed podjęciem decyzji o tak dużej inwestycji.

Jednocześnie Spółka poinformowała, że w r. 2006 kosztem 500.000 złotych wyciszono źródła hałasu o największej mocy akustycznej, czego efektem było osiągnięcie standardów akustycznych na terenach chronionych.

2. Budowa oddzielnicy błota z olejów na kanale ściekowym z myjni samochodów ciężarowych i z przyzakładowej stacji paliw przez SM OSTROŁĘKA.

Realizacji zadania nie zdołano przeprowadzić w wyznaczonym terminie tzn. w roku 2004. Aktualnie Spółdzielnia Mleczarska Ostrołęka jest na etapie przygotowania dokumentacji projektowej na wykonanie przebudowy istniejącej stacji paliw w zakresie demontażu 4 zbiorników paliwowych, montażu jednego podziemnego zbiornika dwupłaszczyznowego o pojemności 50 tys. L, montażu dystrybutora oraz separatora substancji ropopochodnych (oddzielnicy błota i olejów na kanale ściekowym z myjni samochodów ciężarowych i z przyzakładowej stacji paliw). Przewiduje się, że prace zostaną przeprowadzone w 2007r.

3. Budowa zewnętrznej sieci kanalizacji sanitarnej przez SM OSTROŁĘKA.

4. Budowa zewnętrznej sieci sanitarnej również przez SM OSTROŁĘKA.

Spółdzielnia rozdzieliła sieci kanalizacji sanitarnej od kanalizacji deszczowej i wykonała włączenie ich do sieci miejskiej w rejonie Al. Solidarności. Ponadto zamontowano w sieciach kanalizacji sanitarnej i deszczowej separatory:

- separator tłuszczu typu LT020 firmy COWGAK,
- separator lamelowy typu 40/400/EKOL-UNIKON,

oraz osadnik Ø 1600 i neutralizator ścieków. Zadania te zrealizowano w czasie od 7.09.2004r. do 30.09.2005 r. Wartość poniesionych nakładów – 995.318 złotych.

5. Wymiana sieci ciepłej w ul. Witosa MI/8-K20 przez Ostrołęckie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.

Ostrołęckie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. dokonało w 2004 r. wymiany sieci ciepłej w ul. Witosa MI/8-K20 z sieci kanałowej na sieć ciepłą w technologii rur preizolowanych. Koszt realizacji zadania wyniósł 2.125.285 złotych.

6. Wymiana sieci ciepłej do ZBR przez OPEC Sp. z o.o.

Wykonano w 2004 r. wymianę sieci ciepłej ZBR z kanałowej na sieć w technologii rur preizolowanych. Koszt realizacji wyniósł 138.739 złotych.

7. Wymiana sieci ciepłej w ul. Witosa MI-K20 przez OPEC SP. z o.o.

OPEC Sp. z o.o. wykonał w r.2005 wymianę sieci ciepłej w ul. Witosa MI-K20 z sieci kanałowej na sieć w technologii rur preizolowanych. Koszt robót wyniósł 2.205.771 złotych.

8. Wymiana sieci ciepłej osiedla awaryjnego Wojciechowice przez OPEC Sp. z o.o.

W roku 2006 wykonano wymianę sieci ciepłej osiedla Awaryjnego Wojciechowice z sieci kanałowej na sieć w technologii rur preizolowanych.

Koszt wymiany wyniósł 624.539 złotych.

9. Wymiana sieci ciepłej SPINKA przez OPEC Sp. z o.o.

Wymiany sieci ciepłej SPINKA nie wykonano z uwagi na brak środków finansowych i stosunkowo dobry stan techniczny sieci.

10. Wymiana sieci ciepłej ul. Brata Z.Żebrowskiego przez OPEC Sp. z o.o.

Wymiany sieci ciepłej w ul. Brata Z. Żebrowskiego nie wykonano z uwagi na brak środków finansowych i jej dobry stan techniczny.

11. Wymiana sieci ciepłej do Polmozbytu przez OPEC Sp. z o.o.

Wymianę sieci ciepłej do Polmozbytu wykonano w 2004r., w wyniku której sieć kanałową zastąpiono siecią w technologii rur preizolowanych.

12. Wymiana sieci ciepłych osiedla Centrum I etap przez OPEC Sp. z o.o.

OPEC Sp. z o.o. wykonał w 2004 roku wymianę sieci ciepłej osiedla Centrum I etap z sieci kanałowej na sieć ciepłą z rur preizolowanych. Koszt wymiany sieci wyniósł 512.287 złotych.

Ponadto w roku 2006 została wymieniona sieć ciepła na osiedlu Traugutta obejmująca ulice: Fornalska, Ciasna, Dolna, Zwycięzców, Obrońców, 22 Lipca i Walecznych. Koszt tej inwestycji wyniósł 980.190 złotych.

13. Wymiana pokryć dachowych z eternitu przez Spółdzielnię Mleczarską OSTROŁĘKA.

Program wymiany eternitowych pokryć dachowych przez Spółdzielnię Mleczarską Ostrołęka został wstrzymany w związku z przeniesieniem produkcji z zakładu przy ul. 11 Listopada do nowego zakładu przy ul. Ławskiej. Do chwili obecnej nie została jeszcze podjęta decyzja odnośnie przeznaczenia budynków starego zakładu.

14. Budowa bloku ciepłowniczego z kotłem wielopaliwowym w Elektrociepłowni „OSTROŁĘKA” przez Zespół Elektrowni „OSTROŁĘKA” S.A.

Odnosnie budowy bloku ciepłowniczego z kotłem wielopaliwowym w Elektrociepłowni „OSTROŁĘKA” w latach 2004 –2006 opracowano Wariantowe Studium Wykonalności i Opłacalności przedsięwzięcia, którego koszt wyniósł 122.000 złotych.

Realizacja inwestycji została przesunięta na lata 2010-2014. Przedsięwzięcie to jest bowiem uwarunkowane zadeklarowaniem wielkości przyszłego zapotrzebowania na energię ciepłą z ZE OSTROŁĘKA S.A. przez głównego odbiorcę tj. Stora Enso Poland S.A.

15. Budowa instalacji odsiarczania spalin w Elektrowni „OSTROŁĘKA B” przez ZE „OSTROŁĘKA” S.A.

Budowa Instalacji Odsiarczania Spalin (IOS) dla Elektrowni „OSTROŁĘKA B” została rozpoczęta 26 kwietnia 2005 roku podpisaniem kontraktu z wykonawcą, tj. Fabryką Kotłów RAFAKO S.A. z Raciborza. Do 31 grudnia 2006 roku na realizację przedsięwzięcia ZEO S.A. wydatkował 63,2284 mln złotych.

Zakończenie realizacji przedsięwzięcia i przekazanie IOS do eksploatacji planowane jest na 5 grudnia 2007 roku.

Oprócz zamierzeń ujętych w „Programie Ochrony Środowiska Miasta Ostrołęki na lata 2004 – 2012” Zespół Elektrowni „OSTROŁĘKA” S.A. rozpoczął w 2006r. realizację przedsięwzięcia pn. „Zwiększenie udziału biomasy w bilansie paliw Zespołu Elektrowni „OSTROŁĘKA” S.A.”, w którego skład wchodzi budowa instalacji współspalania biomasy z węglem energetycznym wraz z infrastrukturą w Elektrowni „OSTROŁĘKA B”. Realizacja tego zamierzenia, przy założeniu współspalania z węglem do 50 tys. Ton biomasy, pozwoli na uniknięcie emisji ok. 300 ton SO₂ i około 47 tys. Ton CO₂ z paliw kopalnych.

Budowa instalacji współspalania biomasy z węglem energetycznym została zakończona w marcu 2007 roku.

Uzupełnieniem tego przedsięwzięcia jest budowa placu składowego biomasy o powierzchni 7800m² (w granicach murów oporowych) wraz z infrastrukturą w sąsiedztwie Elektrociepłowni „OSTROŁĘKA A”, który umożliwi kompleksowe rozwiązanie problemu magazynowania biopaliw oraz poprawę logistyki dostaw i transportu dostarczanej biomasy na terenie ZEO S.A.

Budowa placu składowego biomasy została zakończona w listopadzie 2006 roku.

Łączne nakłady poniesione przez ZEO S.A. na realizację obydwu przedsięwzięć wyniosły do dnia 31 grudnia 2006 roku 9,153 mln złotych.

16. Zagospodarowanie terenów zielonych w proszkowni mleka przez SM OSTROŁĘKA.

Zagospodarowanie terenów zielonych proszkowni mleka nie zostało zrealizowane w przewidzianym terminie tj. w roku 2005.

W chwili obecnej Spółdzielnia Mleczarska OSTROŁĘKA rozpoczęła wstępne rozmowy z firmą, która ma przygotowywać program zagospodarowania terenów zieleni przy ul. Ławskiej poczynając od sporządzenia i prezentacji koncepcji.

17. Rozbudowa istniejącej makulaturowni przez Stora Enso Poland S.A.

Rozbudowa makulaturowni nie została zrealizowana. Przyczyny braku realizacji inwestycji omówiono w punkcie 1.

18. Modernizacja maszyny papierniczej nr IV przez STORA ENSO Poland S.A.

Modernizacji maszyny papierniczej nr IV również nie przeprowadzono. Powody braku realizacji zadania również opisano w punkcie 1.

5. Podsumowanie

Niniejszy raport jest pierwszym raportem z wykonania „Programu Ochrony Środowiska Miasta Ostrołęki na lata 2004 – 2012”. Jak wspomniano wyżej w chwili obecnej nie ma danych o stanie środowiska naturalnego, które pokazałyby kierunki jego zmian (poprawa lub pogorszenie) w latach 2004- 2006. Próba opisania kierunków i tendencji zmian środowiska naturalnego w Ostrołęce będzie możliwa w następnym raporcie, który będzie opracowywany za 2 lata tj. w 2009 roku.

Pewne tendencje można jednak zaobserwować już po pierwszym okresie sprawozdawczym. W Ostrołęce zrealizowano bowiem większość zaplanowanych działań i to zarówno zadań własnych inwestycyjnych, zadań własnych nieinwestycyjnych jak i zadań koordynowanych.

I tak:

- Na 7 zadań własnych inwestycyjnych rozpoczęto realizację lub zrealizowano 5 zadań, a 2 będą zrealizowane w latach następnych.
- na 17 zadań własnych nieinwestycyjnych rozpoczęto realizację 10 zadań. Należy jednak stwierdzić, że przyczyny braku realizacji w większości są niezależne od miasta Ostrołęki. Dotyczy to zwłaszcza prac nad ochroną potencjalnych złóż i kopaliny, gdyż

na terenie Ostrołki takowe nie występują. Również realizacja zalesiania gruntów o małej przydatności dla rolnictwa zależy od woli właścicieli gruntów i jak wspomniano powyżej tendencja jest odwrotna z racji presji na pozyskiwanie nowych terenów budowlanych.. Również ustanawianie stref ochronnych ujęć wody leży wyłącznie w kompetencji właścicieli źródeł wody i tylko od nich zależy składanie wniosków o wydanie stosownych decyzji.

Ponadto należy pamiętać, że wszystkie działania własne nieinwestycyjne mają okres realizacji w latach 2004 – 2012 i nie jest wykluczone, że w latach następnych ich realizacja zostanie podjęta.

- na 18 zadań koordynowanych 9 zostało zrealizowanych lub są w trakcie realizacji, a pozostałe są najczęściej przełożone przez inwestorów na lata późniejsze z braku środków, zmian własnościowych lub dobrego stanu technicznego eksploatowanej instalacji (dotyczy to przykładowo OPEC Sp. z o.o. i wymiany sieci ciepłej SPINKA oraz sieci przy ul. Brata Z.Żebrowskiego).

Należy tu jednak wspomnieć o działaniach Zespołu Elektrowni „OSTROŁĘKA” i Stora Enso Poland S.A., które wykonały inwestycje nie ujęte w „Programie Ochrony Środowiska Miasta Ostrołki na lata 2004 –2012”.

Ponadto w przypadku Stora Enso Poland S.A. wiadomo, że zakład zainwestował ogromne środki finansowe w instalowanie urządzeń do ochrony środowiska przed 2004 rokiem chcąc osiągnąć standardy ekologiczne przed wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

W związku z realizacją opisanych zadań poniesiono następujące nakłady finansowe w latach 2004 – 2006:

- na zadania własne inwestycyjne wydano ok. 25.519.000 złotych
- na zadania własne nieinwestycyjne przeznaczono ok. 80.000 złotych
- na zadania koordynowane (w tym również nieujęte w programie) wydano 80.519.129 złotych.

Łączne nakłady na ochronę środowiska w Ostrołęce w latach 2004-2006 wyniosły 106.118.129 złotych. Jest to więc kwota znacząca i należy się spodziewać, że znajdzie swoje odbicie w poprawie stanu środowiska naturalnego w naszym mieście.

Skalę wydatków na inwestycje służące ochronie środowiska obrazuje zaawansowanie środków przeznaczonych na realizację zadań koordynowanych. Według tabeli 27 „Programu Ochrony Środowiska Miasta Ostrołki na lata 2004-2012” całkowity koszt projektów powinien się zamknąć w kwocie 797.684.310 złotych.

Kwota 80.519.129 złotych stanowi 10,09% kwoty ogólnej.

Mogłoby się wydawać, że nie jest to duże zaawansowanie, ale należy pamiętać o tym, że jest to dopiero początek realizacji programu. Ponadto należy pamiętać, że większość środków przeznaczonych na ochronę środowiska to środki własne inwestorów, a w programie określono ich wielkość na 155685310 złotych na lata 2004-2012.

Z niniejszego raportu wynika więc, że w latach następnych należy zintensyfikować działania mające na celu pozyskiwanie środków zewnętrznych i zrealizować zadania opisane w programie.

W chwili obecnej można stwierdzić, że dokument, jakim jest „Program Ochrony Środowiska Miasta Ostrołęki na lata 2004-2012” jest dokumentem potrzebnym, gdyż mobilizuje wszystkie zainteresowane strony do wywiązania się z obowiązków w nim opisanych. Działania miasta i zakładów pracy znajdujących się w mieście z pewnością przyniosą za kilka lat znaczącą poprawę jakości środowiska naturalnego, w którym żyjemy.

6. Wnioski

W związku z powyższym można sformułować następujące wnioski i wynikające z nich zalecenia:

1. „Program Ochrony Środowiska Miasta Ostrołęki na lata 2004-2012” jest dokumentem poprawnie formułującym cele i zadania służące poprawie jakości środowiska naturalnego w naszym mieście.
2. Dokument ten jest niezbędny jako podstawa planowania działań i podejmowania decyzji strategicznych w zakresie inwestycyjnym oraz pozyskiwania środków zewnętrznych zarówno przez miasto oraz pozyskiwania środków zewnętrznych zarówno przez miasto jak i położone na jego terenie zakłady pracy.
3. Niniejszy raport jest pierwszym podsumowaniem realizacji programu i dlatego trudno jest określić trendy zmian środowiska naturalnego w naszym mieście ze względu na brak niezbędnych do tego danych pomiarowych i statystycznych za lata 2004-2006.
4. Wobec powyższego należy zintensyfikować kontakty z jednostkami posiadającymi dane o poszczególnych komponentach środowiska, a zwłaszcza z Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska w Warszawie w celu bardziej wnikliwego opracowania raportu w następnej edycji (rok 2009).

5. Dotychczasową realizację zadań ujętych w programie należy uznać za zadawalającą, gdyż opóźnienia w wykonawstwie najczęściej spowodowane były przyczynami obiektywnymi niezależnymi od inwestorów. Ponadto należy pamiętać, że jest to dopiero pierwszy okres sprawozdawczy i realizacja programu dopiero pierwszy okres sprawozdawczy i realizacja programu dopiero się rozpoczęła.
6. W chwili obecnej nie zachodzi konieczność aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska Miasta Ostrołęki na lata 2004-2012”. Proponuje się dokonać jej po sporządzeniu raportu następnej edycji, czyli w roku 2009, gdyż pełniejsza będzie wtedy wiedza o realizacji zadań ujętych w programie. Będzie to również zgodne z przepisami zalecającymi aktualizację nie rzadziej niż raz na 4 lata.
7. Na podkreślenie zasługuje znaczące zaangażowanie się ZE „OSTROŁEKA” S.A. co do nakładów finansowych na inwestycje ochrony środowiska, ale należy mieć na uwadze fakt, iż STORA ENSO POLAND S.A. inwestycje kluczowe dla środowiska naturalnego wykonała przed 2004 rokiem. Ponadto oba zakłady wykonały dodatkowe zadania, które nie były ujęte w „Programie Ochrony Środowiska Miasta Ostrołęki na lata 2004-2012”.
8. Z opisu realizacji inwestycji wynika, że większość środków finansowych została zaangażowana w budowę urządzeń służących ochronie powietrza, natomiast w ochronę wód i powierzchni ziemi w ciągu minionych trzech lat inwestowano w niewielkim stopniu. Należy mieć nadzieję, że planowane na następne lata inwestycje przywrócą właściwe proporcje.